

Dkt. Robert A. Peterson, Christology, Kipindi cha 12, Utaratibu, Kuzaliwa na Bikira, Luka 2, Mathayo 1, na Uungu wa Kristo, Waebrania 1

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Kristo. Huu ni kipindi cha 12, Mifumo, Kuzaliwa na Bikira, Luka 2, Mathayo 1, na Uungu wa Kristo, Waebrania 1.

Tunaendelea na mihadhara yetu kuhusu Kristo, hasa sasa Kristo ya Kibiblia, baada ya kuweka msingi katika baadhi ya mihadhara ya awali kuhusu Kristo ya Mababa na Kristo ya kisasa. Wasiwasi wetu sasa ni hasa kuhusu mimba ya bikira, ambayo ninasikitika kusema itaitwa kuzaliwa na bikira kila wakati, haijalishi ni nini.

Lakini tunamfikiria Maria hapa katika Luka 1, na kwa miaka mingi, nimeuliza madarasa ya seminari, hasa wanawake katika madarasa hayo, ungejibuje kwa tangazo hili la malaika kutoka kwa Gabrieli kwamba ungekuwa mama wa Masihi? Na ilikuwa ya kufurahisha sana. Wakati mmoja ilikuwa ya kuchekesha sana. Ilikuwa darasa dogo, labda shahada ya MA badala ya shahada ya Mwalimu wa Uungu, na wanawake wachache walikuwepo, lakini mwanamke mtamu, mwanamke mzee mtamu, aliingia na kuketi.

Sikudhani kama anafaa darasani. Baadaye, alisema hafai, lakini Bwana alitaka aende, kwa hivyo akafanya hivyo. Ilikuwa ni jambo la kuchekesha sana.

Lakini alikuwa mama na pengine bibi wakati huo, na alikuwa msaada sana. Alisema kwanza kabisa, ningeshutushwa na malaika huyu, labda ningemwogopa shujaa mkubwa wa kimalaika anayeonekana kama mwanaume, na kisha ningechanganyikiwa sana, na akasema ingeingia akilini mwangu kwamba majirani zangu huenda wasiamini hadithi ya mimba ya bikira. Inaonekana ndivyo ilivyo.

Wanafunzi wa injili ya nne wanapendekeza kwamba katika Yohana 8, wakati Yesu anapowatukana viongozi wa Kiyahudi na kuwaita wana wa ibilisi badala ya wana wa Mungu, jibu lao kwake, tunajua baba yetu ni nani, ni ukosoaji sio tu kwake bali kwa njia isiyo ya moja kwa moja kwa mama yake, Mariamu. Kinyume na kile Bultmann alichofundisha, watu wa karne ya kwanza hawakuamini kwamba kuzaliwa kwa bikira kulikuwa senti 12 na kwamba kuonekana kwa malaika kulitokea kila siku nyingine na kitu kama hicho. Hapana, hili lilikuwa tukio la kipekee na bila shaka Mariamu alichukuliwa na unyanyapaa kwa sababu yake.

Mtazamo wake ni wa kupongezwa tu. Tazama, Luka 1:38, mimi ni mtumishi wa Bwana. Na iwe kwangu kama ulivyosema, malaika akamwacha.

Hakuweza kuelewa kikamilifu. Ilibidi, wakati fulani, aelewe wazo la unyanyapaa wa kijamii ambao ungeambatana na hili, na hata hivyo, mtazamo wake ni unyenyekevu mara moja. Kwa kweli, kama maandiko yanavyosema, anawaita Yusufu na Mariamu watu wacha Mungu.

Ni kweli, watu wenye haki, ambayo ina maana ya wacha Mungu au wacha Mungu kwa maana bora zaidi. Tunaenda kwenye Mathayo sura ya 1, na sasa tunafanya hivyo kutoka upande wa Yusufu, na kama nilivyosema kuhusu kifungu cha Luka, nimewauliza wanaume darasani, mngefikiria nini, sawa? Niliwahi kusikia mahubiri ya mchungaji wangu wa zamani, na yalinionyesha kwamba nilikuwa nimedhania kwa sababu alidhania kinyume. Nilidhani kwamba Mariamu hakumwambia Yusufu chochote kuhusu hili.

Alisema alidhani kwamba alidhani. Alidhani kwamba alidhani, na Joseph hakuwa akikubali. Nilidhani hakukubali na labda alikuwa anaanza kuonekana, kwa hivyo Joseph alijua kuna kitu kilikuwa kinaendelea, na angekuwa na wasiwasi, kwa uchache.

Kwa wanafunzi wangu wa kiume wanaosema, ngoja nisome, nami nitakupa majibu yao. Mathayo 1, 18 hadi 21. Sasa, kuzaliwa kwa Yesu Kristo kulifanyika hivi, Mathayo anaandika, wakati mama yake, Mariamu, alikuwa ameposwa na Yusufu.

Kwa mara nyingine tena, hii ni biashara nzito. Ni hatua ya kwanza katika ndoa katika desturi ya Kiyahudi, lakini ikavunjwa kwa talaka. Kitaalamu haikuwa ndoa halisi, ambayo ilibidi ikamilishwe na muungano wa kimwili.

Kwa hivyo, kujitolea, bila ngono, ili ivunjwe, ingehusisha talaka. Kabla hawajakutana katika muungano wa ngono, alionekana kuwa na mtoto kutoka kwa Roho Mtakatifu. Mara mbili, Mathayo anasema kutoka kwa Roho Mtakatifu, bila kutoa maelezo ya kina zaidi ambayo Luka alitoa, lakini hakika inahusisha ukweli kama huo.

Mumewe Yusufu, akiwa mtu mwadilifu na asiyetaka kumwaibisha, aliamua kumtaliki kimya kimya. Nilipowauliza wanafunzi wa kiume jinsi wangehisi ikiwa Yusufu wao na mpenzi wao Mariamu, mwanamke wanayempenda na wanaotaka kumuoa, mwanamke ambaye wamejitoa kwake, na walidhani ilikuwa ni kurudiana, wangepatikana na mimba, walisema wangekasirika, wangepatikana, na kukatishwa tamaa sana. Wazo kwamba angeweza kumfanya apigwe mawe lilikuwa kweli kitaalamu kulingana na sheria, lakini wasomi wa injili wanasema hili halikutumika sana katika vitendo halisi katika karne ya kwanza.

Kwa hivyo, matendo ya Yusufu yalikuwa ya kupongezwa. Pia yalikuwa ya kimungu. Bila shaka alikuwa amevunjika moyo.

Mariamumu wangu angewezaje kutufanyia hivi? Lakini aliamua kumtaliki kimya kimya. Tena, talaka ilikuwa muhimu, na alikuwa amevunjika moyo na hakuweza kuelewa. Lakini alipofikiria mambo haya, aliota ndoto kubwa.

Tazama, malaika wa Bwana alimtokea katika ndoto, akisema, hivyo katika Luka 1 na Mathayo 1, malaika ni wajumbe wa Mungu waliohusika katika tangazo la mimba ya bikira. Yusufu, mwana wa Daudi, anasisitizwa tena katika jambo hilo. Yesu, akiwa mwana wa Mungu, kwanza kabisa, ni cheo cha kifalme katika maendeleo ya hadithi ya Biblia.

Samweli wa Pili sura ya 7, Mungu anamwambia Daudi, na mwanawe Sulemani na wazao wa Daudi wa baadaye kwamba Mungu atakuwa baba yao na wanaume hawa watakuwa mwanawe kwa njia maalum. Yusufu, mwana wa Daudi, usiogope kumchukua Mariamumu awe mke wako, kwa maana mimba yake, usemi uleule tena, ni wa Roho Mtakatifu. Atazaa mwana, nawe utamwita jina lake Yesu.

Ni sawa na katika Luka 1, ambapo Mariamumu aliambiwa amwite Yesu, ndivyo Yusufu alivyo. Kimsingi, ingekuwa jukumu la baba, lakini sasa Mungu anatoa maelezo zaidi kupitia mjumbe wake wa malaika. Mwrite jina lake Yesu, ambalo linamaanisha Bwana anaokoa, au mwokozi, kwani atawaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao.

Hapa kuna uhusiano wa moja kwa moja wa kibiblia kati ya mtu na kazi ya Kristo. Tulisema kwamba moja ya nguvu za theolojia ya kimfumo ni kwamba hutenganisha vitu ili tuweze kuvielewa, na moja ya udhaifu kwa wakati mmoja ni kwamba hutenganisha vitu ili tuweze kuvielewa. Yaani, hugawanya kile ambacho Mungu amekiunganisha, kwa hivyo tunapaswa kuwa waangalifu na kuunganisha vitu pamoja.

Tukizingatia vifungu vyenyewe kwa uangalifu, tunafanya jambo hilo hilo. Kwani vifungu hivi vinne vikubwa vya Kikristo pia ni vifungu vya upatanisho, isipokuwa Wafilipi 2, ambavyo havina nguvu sana katika suala hilo. Inaendelea kusema jinsi hii inavyotimiza Isaya 7.14 na 24, wakati Yusufu, bila shaka mtu mwenye furaha, alipoamka kutoka usingizini.

Akafanya kama malaika wa Bwana alivyomwagiza. Akamchukua mkewe lakini hakumjua. Sijui ni kwa nini ESV haitumii lugha hiyo katika Luka 1, ambapo inasema, hii inawezaje kuwa hivyo kwa kuwa mimi ni bikira? Kihalisi, ilisema.

Hii inawezaje kutokea kwa kuwa sijamjua mwanaume? Hapa, wanafanya hivyo kihalisi. Hawakumjua hadi alipojifungua mtoto wa kiume, naye akamwita jina lake

Yesu. Lugha hii haisisitizi kwamba walifanya ngono baadaye, lakini hakika ina maana kwamba katika hali ya kawaida.

Na kinyume na madai ya Roma kwamba ndugu na dada za Yesu waliotajwa katika Injili za Synoptic ni binamu tu na si watoto wao, haiwezekani. Na tena, Roma imeweka asili kinyume na neema. Mungu anafanya kazi kupitia mwanamke huyu mnyenyekevu mtumishi wa Bwana, mtumishi wa Bwana, ili kumleta mwanawe duniani.

Na Yusufu na Mariamu walikuwa wameoana na bila shaka walifurahia kile ambacho rafiki yangu mchungaji mcha Mungu alikiita ushirika wa ndoa katika mapenzi na maisha ya ngono baada ya Yesu kuzaliwa. Na kwa utii alimwita jina lake Yesu. Hapa tuna upande wa kiume, ukitaka, wa mimba ya bikira ya Bwana wetu.

Mungu aliona hili ni muhimu sana kiasi kwamba alimwagiza malaika Gabrieli amfunulie Mariamu kwamba angekuwa mama wa Masihi. Malaika hajatajwa jina katika ndoto na anamweleza Yusufu kwamba mchumba wake alikuwa mgombea mzuri wa ndoa kwa sababu ya muujiza huu. Bila shaka Yusufu angefurahi sana na kutulia na angefikiria mambo kama, nilijua ningeweza kumwamini Mariamu wangu.

Lakini tena, kinyume na uelewa wa Bultmania kwamba hawa walikuwa kundi la watu wa mashambani wasio na uzoefu na watu wapumbavu tu, kusema ukweli, ambao hawakujua wanaelewa ulimwengu wa kisasa, walijua watoto walitoka wapi. Na Yusufu alijua yeye na Mariamu, yeye na Mariamu hawakuwa wameingia katika uhusiano wa kimapenzi na jinsi alivyofarijika na muujiza huu wa Mungu. Labda ilimfanya afikirie mambo kama, je, kweli nitakuwa baba wa mtoto huyu? Mila ya kanisa inatuambia kwamba alitenda kama baba kwa maneno kana kwamba Yesu alikuwa mtoto aliyeasiliwa, akimtendea kweli kama mwanawe mwenyewe.

Swali muhimu ambalo nimepata majibu ya uongo kwa miaka mingi ni hili: kwa nini Yesu alichukuliwa mimba bila dhambi ya asili? Nina majibu mawili hasi. Nambari ya kwanza, si kwa sababu ngono ni dhambi ya asili. Sio dhambi ya asili.

Tunasoma kuhusu Adamu na Hawa kabla ya anguko. Adamu alimjua Hawa. Ilikuwa sehemu ya agizo la Mungu la uumbaji kwa waume na wake kupendana katika uhusiano wao kamili, ikiwa ni pamoja na kipengele hiki cha uhusiano, na kuzaa na kuongezeka. Hayo ndiyo mapenzi ya Mungu.

Kinyume na mafundisho ya Kikristo mapema na katika Enzi za Kati, dhana kama hii, kwamba kila wakati wanandoa walipofanya ngono, ilifupisha maisha yao kwa siku moja. Kwa hivyo, je, ni kinyume na mafundisho ya kibiblia si jambo la kuchekesha hata kidogo? Yesu alizaliwa bila dhambi ya asili, si kwa sababu ngono ni dhambi.

Kwa kweli, nimesikia hilo kidogo, lakini si mengi. Linalofuata ambalo nimesikia mara nyingi ni, loo, Yesu aliwekwa huru kutokana na dhambi ya asili kwa sababu hakuna baba mwenye dhambi aliyehusika kwa sababu tunajua dhambi ya asili hupitishwa kupitia Baba na dhambi yao. Naam, naweza kukuambia, wakati wa kupumzika.

Hiyo siyo sababu Yesu alichukuliwa mimba bila dhambi ya asili. Ni kweli Yusufu alikuwa mdhambi, na pia ni kweli hakuhusika kimwili katika kutungwa mimba kwa mtoto huyu. Lakini fikiria nini? Kinyume na dhana ya Kirumi ya kutungwa mimba kwa Mariamu bila dosari, yeye pia ni mdhambi.

Wote wawili wanachukuliwa kama watu wacha Mungu, kama watu wenye haki na ndivyo walivyo. Kwa kutumia uelewa wa Pauline, wangukuwa watu waliohesabiwa haki wanaotakaswa. Lakini kuhusu dhambi, wote wawili walikuwa wenye dhambi. Kwa hivyo, ukweli kwamba Yusufu hakuhusika hauonyeshi ukweli kwamba Yesu alizaliwa bila dhambi ya asili.

Kwa kweli, maandishi ya Biblia yenyewe ni ya jumla katika Mathayo. Mara mbili tunasoma, alionekana kuwa na mimba kwa Roho Mtakatifu. Hivyo ndivyo maneno ya Mathayo yanavyoelezea, lakini malaika anamwambia Yusufu maneno ya Mungu kupitia malaika.

Maneno ya Mathayo pia ni maneno ya Mungu, lakini sasa Mungu anamwambia: Usiogope kumchukua Mariamu awe mke wako, Yusufu, kwa maana mimba yake ni ya Roho Mtakatifu. Luka anaeleza wazi zaidi. Luka anatumia maneno tunayoyafahamu katika Mungu akishuka na kufanya mambo katika Agano la Kale kwa Waisraeli na kwa watu wake.

Hii itakuwaje? Kwa kuwa simjui mwanaume, anamwambia Gabrieli, ESV, kwa kuwa mimi ni bikira. Malaika akamjibu.

Kwa hivyo, jibu la kweli kwa swali, kwa nini Yesu alizaliwa bila dhambi ya asili, si kwa sababu ngono ni dhambi. Sio kwa sababu mwanaume mwenye dhambi hakuhusika, ingawa hakuhusika. Mwanamke mwenye dhambi alihusika .

Ilikuwa ni kwa sababu Roho Mtakatifu alikuwa akifanya kazi ndani ya tumbo la Mariamu. Roho Mtakatifu atakujia. Katika Agano la Kale, Roho Mtakatifu aliwajia watu ili kufanya matendo na kazi fulani, na nguvu za Aliye Juu zitakufunika.

Ni Mungu anayezungumza kwa niaba ya Mariamu. Roho Mtakatifu atafanya hivi. Utachukua mimba kutoka kwa Roho Mtakatifu, lugha ya Mathayo.

Roho atakujia. Naweza kuongeza, je, ni wazo la Wamormoni kwamba lugha hii ya kujazwa ni lugha ya ngono? Hilo ni jambo la kipuuzi sana. Inanikasirisha.

Hapana, sivyo. Roho Mtakatifu ni roho, jambo moja. Huzuni njema.

Hapana, si lugha ya ngono. Lakini Roho atamjia, na nguvu za Mungu katika Roho Mtakatifu zitakufunika, ili mtoto huyu, mimba ya mtoto huyu, iwe kazi ya Mungu, Roho Mtakatifu. Haya ndiyo matokeo.

Mtoto atakayezaliwa ataitwa Mtakatifu, Mwana wa Mungu. Mathayo na Luka hawatupi maelezo ya kibiolojia. Tukihitaji moja, haya ndiyo tunayoyaona.

Mariamumu alikuwa mwenye dhambi. Mariamumu alikuwa mama wa Bwana wetu kweli. Ni jambo muhimu, kama imani na maungamo ya kanisa yanavyokiri kwa sababu alikuwa mwanadamu kweli.

Bila baba? Ndiyo, bila baba. Mungu alitaka kuonyesha kwamba hii ilikuwa dhana maalum, isiyo ya kawaida, na hivyo Roho Mtakatifu akafanya kazi. Je, Maria hakuchangia kwa mtoto wake? Ndiyo, Maria alichangia kwa mtoto wake, ambayo ndiyo kila mama anachangia kwa mtoto wake kuzaliwa katika historia ya ulimwengu.

DNA na kromosomu. DNA na kromosomu za Mariamumu zilikuwa katika mwili mdogo wa Yesu uliokuwa kiinitete. Vipi? Lakini subiri kidogo.

Ikiwa dhambi inapitishwa kupitia wazazi au kupitia mzazi, je, mchango wake haungekuwa wa dhambi, uliochafuliwa na dhambi ya asili? Kwa kweli ni hoja inayojadiliwa katika theolojia kuhusu jinsi roho zinavyopitishwa, na inaonekana kwangu hatuna taarifa za kutosha kusema kwa uhakika jinsi hiyo inavyofanya kazi. Lakini tuseme hivyo ndivyo ilivyo, kwamba vitu vya Mariamumu vilikuwa vya dhambi, na hivyo vingewasilishwa kwa Yesu, kwa hivyo angechukuliwa mimba kwa dhambi. Ninazungumza kwa heshima hapa, nikijaribu kulitua hili, na ni jambo la kubahatisha, nakubali.

Hapa kuna uelewa wangu. Alikuwa mama yake kweli. Alimpa DNA na kromosomu zake, lakini kuanzia nanosecond ya mimba yake, mchango wake ulitakaswa.

Sasa, sisemi kwamba Yesu alikuwa mwenye dhambi. Mariamumu alikuwa mwenye dhambi, na mchango wake peke yake ungekuwa unapitisha dhambi ya asili, lakini haukuwa hivyo, kwa sababu mchango wake wa dhambi tangu mara ya pili, mara tu Mungu alipompandikiza kiinitete hicho, yai hilo juu yake, ukuta wa tumbo lake la uzazi, kilikuwa kitakatifu. Kiinitete kilikuwa kitakatifu.

Yesu hakuwahi kuwa mwenye dhambi, nasi tunamsifu hivyo. Maandiko yanamsifu hivyo. Ilitokana na Roho Mtakatifu aliyemjia na kumfunika.

Hiyo ndiyo sababu Yesu alizaliwa bila dhambi ya asili; ilikuwa kazi ya Roho Mtakatifu. Sasa, kwa kweli, maandiko hayatupi Biblia, maelezo ya kibiolojia. Msamiati wangu ulizidi kuwa bora.

Roho alilitakasa na kupandikiza yai lake lililorutubishwa na Roho kwa njia isiyo ya kawaida kwenye ukuta wa uterasi wake. Hiyo ndiyo lugha sahihi. Je, hivyo ndivyo ilivyotokea? Sijui, lakini labda ndivyo ilivyo.

Bila kujali jinsi ilivyotokea, Roho Mtakatifu alihusika, na Mariamu alikuwa mama halisi. Mambo hayo mawili hayapingiki. Biblia haipendezwi na jinsi ilivyotokea.

Ninapata ulinganifu hapa na msukumo wa Maandiko Matakatifu. Pia, Biblia inahusika na matokeo ya mwingiliano wa kimungu na mwanadamu, ambao hutoa maneno ya Mungu. Vivyo hivyo, kuna mwingiliano wa kimungu na wa kibinadamu.

Kuna Roho Mtakatifu na Maria. Biblia inahusika na matokeo. Mafundisho ya kawaida ya msukumo yanasema ilikuwa ni suala la makubaliano.

Hapa St. Louis, tulikuwa na mito ya Missouri na Mississippi ikitiririka pamoja kwa makubaliano, sivyo? Mtu anaweza kuzungumzia hilo kwa upande wa Mungu akifanya kazi, akifanya kazi kweli, ndani ya waandishi halisi wa kibinadamu pamoja na makosa yao yote, yanayolingana na dhambi ya Mariamu, ili kutoa neno lake takatifu. Neno lake takatifu liko katika maneno ya kibinadamu, si Mungu aseme. Liko katika maneno ya kibinadamu, lakini maneno ya kibinadamu yanaelekezwa kwa njia ya Mungu, yakiongozwa na Mungu, ili matokeo ya kusema kwao yawe maneno ya Mungu katika usemi wa kibinadamu.

Warfield yuko sahihi. Tunahitaji kupanua wazo letu la msukumo hadi zaidi ya wakati waandishi walipoweka kalamu kwenye karatasi, kama ilivyokuwa, au papyrus au chochote kile. Ndiyo, papyrus, nadhani.

Kwa vyovyote vile, Mungu aliongoza maisha yao yote kwa njia ya maongozi na akamfanya Paulo asome chini ya Gamalieli na akamfanya Musa awe mshiriki wa mahakama ya Farao ili kuwapa wao na kiongozi wa kutangatanga jangwani ili kuandika kitabu cha Hesabu, ili kuwapa msukumo ili uhusishe maisha yao yote, si wakati tu walipoandika, bali hasa wakati walipoandika. Hatujui mengi kuhusu saikolojia au utendaji kazi halisi wa roho katika waandishi wa Biblia. Biblia inachosisitiza ni kwamba maandiko yote yameongozwa na Mungu, au watu wa kale waliandika na matokeo yake kwamba hili lilikuwa neno la Mungu.

Ninahitaji 2 Petro 1, na ninapinga. Hakuna unabii uliowahi kutolewa; muktadha unazungumzia neno la unabii la Mungu, kwa mapenzi ya mwanadamu, lakini wanadamu walinena yaliyotoka kwa Mungu walipokuwa wakiongozwa na Roho

Mtakatifu. Yaani, maandiko yanataja haswa kipengele cha unabii cha neno la Mungu, ambacho ni matokeo ya Roho Mtakatifu akiwaongoza waandishi wanadamu.

Vile vile, 2 Timotheo 3:16, maandiko yote yamepuliziwa na Mungu, yaani, yamesemwa na Mungu, na matokeo yake ni matokeo yake. Neno lililoandikwa la Mungu ni maneno ya Mungu katika maneno ya kibinadamu yasiyo na makosa, likitimiza makusudi yote, makusudi yote ambayo Mungu alilitolea. Vile vile, ingawa hatuwezi kuelezea utaratibu hasa wa jinsi Roho Mtakatifu alivyofanya kazi, labda hatuwezi kabisa; angalau, halijasisitizwa, halifundishwi, na nadharia fulani ya hilo haipaswi kuwa sehemu ya mafundisho ya kanisa.

Nimetoa tu uwezekano. Matokeo yake yanafundishwa waziwazi ili mtoto atakayezaliwa aitwe mtakatifu, mwana wa Mungu. Kufanyika mwili ni muujiza mkubwa.

Pamoja na maisha yasiyo na dhambi ya Yesu, ni sharti muhimu kwa msalaba na kaburi tupu. Mungu alichagua kutumia mimba ya bikira ya Bwana wetu katika tumbo la Mariamu ili kumleta Masihi, aliyeahidiwa, ili kumleta mwana wa Mungu, Mfalme wa kimungu, ulimwenguni. Tunaelewa kwa sehemu; tunaamini, tunaikiri, tunaifundisha, na tunafurahia majaliwa mema ya Mungu, hata majaliwa maalum katika majaliwa ya bikira.

Tumeangalia, baada ya theolojia yetu ya kihistoria ya Kristo, kuwepo kwa Mwana wa Mungu kabla ya kuzaliwa, kufanyika mwili kwa Mwana, na sasa dhana ya bikira ya Bwana wetu, ambayo itaitwa milele kuzaliwa na bikira. Ninaiacha. Siwezi, na sitaibadilisha.

Kisha, uungu wa Kristo ni somo muhimu sana la somo letu. Hakuna kitu muhimu zaidi, ingawa, kwa kushangaza, ubinadamu wa Kristo ni muhimu vile vile, na Wakristo wa kiinjili hawaonekani kuelewa hilo. Hatimaye, nitafanya kazi na uthibitisho tano muhimu wa uungu wa Yesu, na tutaupata wote katika Waebrania 1. Acha nifanye muhtasari tu.

Waebrania 1 inafundisha, haswa sana, kwamba Yesu ni wa asili ya Mungu. Anashiriki kile kinachomfanya Mungu kuwa Mungu. Yeye ndiye uwakilishi kamili wa kiini cha kimungu, asili, kiumbe muhimu, mwandishi anasema.

Tutaona mambo kama hayo katika Wakolosai pia. Zaidi ya hayo, Yesu ana majina ya Mungu, Bwana, Mwana wa Adamu, Mungu, Mwana wa Mungu, na mawili kati ya hayo, Bwana na Mungu, yanaakisiwa hapa katika Waebrania 1. Hatudai kwamba majina haya yanatumika tu na kila mara kwa miungu. Kwa mfano, Bwana, linatumika katika Agano Jipya na katika utamaduni unaozunguka, utamaduni wa Kigiriki, wa mabwana na mabwana wa kibinadamu wenye watumishi.

Tunachodai ni kwamba, kwa jinsi Biblia inavyotumia mambo haya, Mungu wangu, katika Waebrania 1, ni wazi sana. Ni Bwana muumba, na ni Baba anayemwita Mwana Mungu. Vyeo hivi vinatumika kama vyeo vya kimungu vya Mwana.

Tatu, Mwana ana sifa zinazomhusu Mungu. Ni silojia. Mungu pekee ndiye ana sifa fulani.

AB Maandiko yanamtaja Mwana kama sifa hizo . C. Kwa hivyo, Mwana ni Mungu. Tuliona neema, ukweli, na utukufu katika Yohana 1. Tutaona umilele katika Wakolosai 1 na Ufunuo 1. Tutaona nguvu katika Wafilipi 3. Nguvu aliyo nayo Kristo ya kuvitiisha vitu vyote kwake itatumika katika kubadilisha miili yetu ya sasa inayokufa ili iwe kama mwili wake mtukufu usiokufa.

Hiyo ni nguvu ya Mungu. Lakini hakuna hata moja kati ya hizo iliyo katika Waebrania 1. Kutobadilika kunapatikana katika Waebrania 1, mistari ya 11 na 12. Tofauti na uumbaji unaoweza kubadilika, Mwana wa Mungu habadiliki.

Miaka yake haina mwisho, na anabaki vile vile. Kwa nguvu zaidi katika maandiko, hoja hii pekee inatosha, uthibitisho huu pekee unatosha kuthibitisha uungu wa Kristo. Yesu hufanya kazi ambazo Mungu pekee ndiye hufanya.

Agano la Kale liko wazi. Mungu pekee ndiye anayeumba. Mungu pekee ndiye anayefanya kazi ya majaliwa, akidumisha uumbaji wake na kuelekeza kuelekea malengo yake.

Mungu pekee ndiye anayekomboa. Wokovu ni wa Bwana, Yona anasema. Mungu pekee ndiye anayehukumu kwa maana ya mwisho.

Mungu pekee ndiye atakayeleta mambo kwenye ukamilifu. Waebrania 1 inatoa kwa kushangaza maonyesho manne kati ya hayo matano ya Kristo akifanya kazi za Mungu. Anaumba, anafanya kazi ya majaliwa, yeye ni Mkombozi, na atakamilisha mambo yote.

Hilo ni jambo la ajabu. Kifungu cha ajabu sana. Ushahidi wa tano unatokea hapa na pale katika Agano Jipya.

Yaani, Yesu anapokea ibada. Hiyo inamstahili Mungu pekee. Mukstadha ni kwamba watu wema hupokea, hukataa kuabudiwa, hunisamehe, na malaika wema hukataa kuabudiwa.

Tutaona hilo katika siku zijazo kutoka Matendo 14. Mara mbili katika kitabu cha Ufunuo, Yohana anashindwa na mafunuo haya. Anaanguka chini.

Mara tu inapoonekana kama ibada, mara tu inaposema anaanguka ili kuabudu. Mara zote mbili malaika anasema, inuka, hili ni kosa. Hapana, sisi sote ni watumishi wa Mungu, ambaye tunamwabudu peke yake.

Kristo anapokea ibada katika Waebrania 1 anapoingia mbinguni penyewe. Katika kupaa kwake na kisha kuketi mkono wa kuume wa Mungu, Mungu anasema, malaika wote wa Mungu na wamsujudie. Yesu si malaika.

Malaika humhusisha Yesu jinsi malaika wanavyomhusisha Mungu. Wanamwabudu. Yule kipofu katika Yohana 9 alimabudu.

Mimi si mwepesi kusema hivyo. Watu wengi wanaojisujudia mbele za Yesu wanatamani sana mwana, binti, mtumishi wanayempenda, na hawamwabudu. Wanamlilia mtenda miujiza, mponyaji, msaada.

Sio ibada ya Utatu. Lakini huzuni kubwa, katika Yohana 9, nadhani yule mtu aliyekuwa kipofu anafanya kitu kinachofanana sana na ibada ya Kikristo. Inashangaza.

Nadhani haipaswi kutushangaza kwa kuwa Yohana ameendelea zaidi kitheolojia kuliko injili nyingine. Tomaso anamwabudu Yesu anaposema, Bwana wangu na Mungu wangu, kwa Myahudi mwenzake. Yohana 20:28, wote watainama mbele za Yesu katika eskatoni.

Wafilipi 2:10, na 11, yote hayo si ibada, hata hivyo. Wale ambao hawajaokoka watainama bila kupenda. Uthibitisho huo wote tano umejaa katika kifungu kimoja.

Umekisia. Waebrania sura ya 1. Yohana 1 inafundisha uungu wa Kristo, kama tulivyoona. Wakolosai 1 inafundisha.

Wafilipi 2 inafundisha mwanzoni na mwisho wa kifungu hicho kikuu katika mstari wa 6 hadi 11. Lakini hakuna hata moja kati yao iliyo na yote manne, hakuna hata moja iliyo na uthibitisho huo wote wanne, ambayo ndiyo hasa Waebrania 1 inayo. Ningependa kusoma Waebrania 1 na kuendelea hadi sura ya 2:1 hadi 4. Kumbuka, mgawanyiko wa sura haujavuviwa.

Na ukitaka kusoma kuhusu hadithi hiyo, ni hadithi ya kuvutia. Utafiti wa Biblia katika Enzi za Kati au uandishi wa Biblia katika Enzi za Kati na Benedict the Ward ni usomaji wa kuvutia. Wanafunzi wa shule huko Paris, maprofesa huko Paris katika miaka ya 1200 hivi, walikuwa wapinzani katika kujaribu kuweka sura katika Biblia.

Walikuwa na shindano, na jamaa mmoja alishinda, na hapo ndipo tulipopata mgawanyiko wetu wa sura. Lakini si mara zote huwa wazuri. Nilikuwa na profesa mzuri na mheshimiwa wa Agano la Kale, Alan McRae, ambaye aliwafundisha wanafunzi wake, mambo mengi, ingawa alikuwa amepita muda wake wa darasani

nilipokuwa chini ya uangalizi wake kama rais wa shule, ambayo nilikuwa mseminari wa kawaida tu, lakini alitufundisha kwa mfano.

Kama angesoma kutoka Biblia, hangesimama mwishoni mwa sura. Angesoma sura inayofuata kila wakati. Sasa, wakati mwingine hilo halikuwa bahati mbaya, lakini alitoa hoja yake.

Hatupaswi kufungwa kwa njia hiyo. Katika hali hii, yuko sahihi kwa sababu Wafilipi 2:1 hadi 4 ni matumizi ya, samahani, Waebrania 1:1 hadi 4 ni matumizi. Nitasema tena, na labda nitaipata sawa.

Waebrania 2:1 hadi 4 ni matumizi ya Waebrania sura ya 1. Zamani sana, mwandishi aliandika, Nakubaliana na asili; Mungu pekee ndiye anayejua kwa hakika ni nani aliyeandika kitabu hiki; mara nyingi na kwa njia nyingi, Mungu alisema na baba zetu kwa njia ya manabii, lakini katika siku hizi za mwisho, amesema nasi kwa njia ya mwanawe. Mgawanyiko wa msingi zaidi katika neno la Mungu si kati ya Agano la Kale na Jipya, ambalo mistari miwili niliyosoma tu inaakisi. Mgawanyiko wa msingi zaidi wa kitheolojia katika neno la Mungu ni kabla ya kuanguka na baada ya kuanguka kwa sababu kila kitu kilibadilika.

Hata hivyo, mgawanyiko wa pili wa msingi zaidi ni Agano la Kale na Jipya, na hapa tunao umewekwa wazi katika mfululizo wa tofauti zenye kufanana moja kwa msingi. Zamani sana, Agano la Kale, na katika siku za mwisho, Agano Jipya. Mara nyingi na kwa njia nyingi, ndani au na mwanawe ndiye anayehusika na hilo.

Mungu alizungumza na baba zetu. Mungu alizungumza nasi kama mwenzake wa Agano Jipya. Kwa njia ya manabii, Agano la Kale.

Na mwanawe, Agano Jipya. Tofauti kubwa. Je, ni jambo gani la kawaida katika Agano la Kale na Jipya? Mungu alizungumza na baba zetu.

Mungu amesema nasi kupitia mwanawe. Katika Agano zote mbili, yeye ndiye Mungu anayesema. Neno la Mungu ndilo hasa.

Maneno ya Mungu aliye hai, aliyesema na aliyesema katika nyakati za Agano Jipya pia. Kuhusu mwanawe, mvulana, tunaona cheo hicho cha kimungu katika Yohana 1. Sio neno la kwanza na nuru inayotangulia, lakini kisha mwana yuko pale. Tunaiona katika Wakolosai 1. Tunaiona hapa katika Waebrania 1. Mwanawe, ambaye alimteua kuwa mrithi wa vitu vyote, kila kitu kitaenda kwa Yesu Kristo mwishowe.

Loo, naelewa 1 Wakorintho 15. Na kisha mwana, kwa kweli, atampa baba yake vitu vyote. Ninaelewa, lakini sivyo inavyosema hapa.

Haitoi picha kamili kwa sababu inamtukuza mwana. Mwana ndiye mrithi wa vitu vyote ambaye kupitia yeye Mungu aliumba ulimwengu. Mwana ndiye mrithi.

Yeye ndiye mwisho. Mwana ndiye wakala wa uumbaji wa baba. Yeye ndiye mwanzo.

Mungu wangu, mwana ni yote katika yote. Hii ni sawa na maneno ya Isaya, ambayo yamenukuliwa katika Ufunuo zaidi ya mara moja. Mungu ndiye wa kwanza na wa mwisho, alfa na omega.

Yeye, mwana, ni mng'ao wa utukufu wa Mungu na mfano halisi wa asili yake. Na anautegemeza ulimwengu kwa neno la uweza wake baada ya kufanya utakaso wa dhambi. Katika kifungu hicho kidogo, mwandishi wa Waebrania anaanzisha mada kuu ya sura ya 7, 8, 9, na 10, picha ya dhabihu ya kazi ya mwana wa Mungu.

Maneno machache tu. Baada ya kufanya utakaso wa dhambi au baada ya kufanya utakaso wa dhambi. Anafundisha kwamba kazi ya Kristo imekamilika, na kwa hivyo, kwa sababu iliamriwa na Baba na kukubaliwa na Baba, ni kamilifu.

Haiwezi kuongezwa, na kwa sababu imekamilika na kamilifu, inafaa kwa yeyote anayemwamini Mwana. Baada ya kufanya utakaso wa dhambi, aliketi mkono wa kuume wa ukuu huko juu. Kwa kuwa amekuwa mkuu kuliko malaika kama jina alilorithi lilivyo bora kuliko lao.

Jina hilo ni nani? Ni jina mwana kama mistari inayojitokeza inavyoonyesha. Kwa maana ni malaika gani ambaye Mungu aliwahi kumwambia, Wewe ni mwanangu, Zaburi 2, mimi leo nimekuzaa. Au tena, Mimi nitakuwa baba yake, naye atakuwa mwanangu, 2 Samweli 7. Na tena, atakapomleta mzaliwa wa kwanza duniani, anasema, malaika wote wa Mungu na wamsujudu.

Kumbukumbu la Torati 32. Kuhusu malaika, anasema, anawafanya malaika wake kuwa upepo na watumishi wake kuwa mwali wa moto, Zaburi 104. Lakini kuhusu Mwana, anasema, kiti chako cha enzi, Ee Mungu, ni cha milele na milele.

Fimbo ya uadilifu ni fimbo ya ufalme wako. Hii ni kutoka Zaburi 45. Umependa haki na kuchukia uovu.

Kwa hiyo, Mungu, Mungu wako, amekupaka mafuta ya furaha kuliko wenzako, ni akina nani? Wafalme wa duniani. Ni mafuta ya upako wa ufalme. Na yeye ndiye mfalme wa mbinguni ambaye atakuwa mfalme wa mbinguni wa duniani katika dunia mpya.

Na wewe, Bwana, ukinukuu Zaburi 102, uliweka msingi wa dunia hapo mwanzo, na mbingu ni kazi ya mikono yako. Zitaangamia, lakini wewe utabaki. Zote zitachakaa kama vazi; kama vazi, utazikunja, na kama vazi, zitabadilishwa.

Lakini wewe ni yule yule, na miaka yako haitakuwa na mwisho. Lakini ni malaika yupi aliyewahi kumwambia, Keti mkono wangu wa kuume, Zaburi 110, hata niwaweke adui zako kuwa kiti cha miguu yako? Je, wote si roho wahudumu waliotumwa kuwatumikia wale watakaorithi wokovu? Jibu lilimaanisha ndiyo. Kuna nini hapa? Tofauti hii kubwa kati ya mwana na malaika ni ipi? Kwa kweli, ni tofauti kubwa zaidi kuliko hiyo.

Ukizingatia mstari wa kwanza na wa pili, mwana anatofautishwa na manabii wa Agano la Kale katika mstari wa kwanza na wa pili. Manabii wana uhusiano gani na malaika? Mengi. Katika muktadha huu, wote wawili ni wapatanishi wa ufunuo.

Wote wawili ni wapatanishi wa ufunuo. Manabii, loo, naelewa. Walileta neno la Mungu.

Hakuna shaka kuhusu hilo. Lakini malaika? Imedokezwa katika Kumbukumbu la Torati. Imeelezwa wazi mara mbili na Stefano katika Matendo 7, na inafundishwa na Paulo mwenyewe katika Wagalatia 3. Ninapaswa kuandika mambo haya wakati mwingine.

Lakini katika Wagalatia 3, tunasoma kwamba Musa, nadhani haitumii hata jina hilo, lakini ni wazi sana. Basi, sheria ni nini? Wagalatia 3:19. Iiongezwa kwa sababu ya makosa hadi aje mzao aliyepewa ahadi. Na iliwekwa kupitia malaika.

Kumbukumbu la Torati linazungumzia kuhusu maelfu ya maelfu ya malaika kwenye mlima wa Mlima Sinai, na hii inatuambia kwamba kulikuwa na maelfu ya malaika kwa mpatanishi. Kila ufafanuzi ambao nimewahi kuona unasema kwamba huyo ni Musa. Yeye ndiye mpatanishi.

Anazungumzia kuhusu sheria. Sasa, mpatanishi anamaanisha zaidi ya mmoja, lakini Mungu ni mmoja. Simhitaji hata Musa.

Nahitaji hili lifanyike kupitia malaika. Malaika walihusika katika utoaji wa sheria. Kwa hivyo, tofauti iko kati ya manabii na malaika na Bwana Yesu Kristo.

Nabii mkuu na mkuu kuliko malaika kwa kila njia. Wanamwabudu. Jambo ni nini? Jambo ni kwamba ufunuo anaouleta ni neno lile lile la Mungu waliloleta na lile waliloleta, lakini lina nguvu zaidi.

Yaani, injili ni muhimu zaidi kuliko sheria. Ina ahadi bora zaidi, lakini inaleta maonyo makali zaidi. Kwa msingi huu akilini, kusema Waebrania 1 ni mambo mengi.

Ni mahali pazuri zaidi katika maandiko kuonyesha kwamba Yesu ni nabii, kuhani, na mfalme. Yeye ni kuhani katika mstari wa 3, aliyetakaswa kwa ajili ya dhambi. Yeye ni

nabii katika mstari wa 2. Katika siku hizi za mwisho, Mungu amesema nasi kupitia Mwanawe.

Zaidi ya yote, Waebrania 1 inahusu kutawazwa kwake kama mfalme alipopanda na kuketi mkono wa kuume wa Mungu. Kama sura nzima, kuanzia mstari wa 4 hadi mwisho, inavyoonyesha. Lakini Waebrania 2:1 hadi 4 inatumia tofauti kati ya manabii na malaika na Yesu kati ya ufunuo wa Agano la Kale na jipya kwa njia hii.

Kwa hivyo, ni lazima tuangalie kwa makini zaidi yale tuliyosikia, tusije tukayaacha. Kifungu cha kwanza cha onyo kubwa la Waebrania. Kwa kuwa ujumbe ulitangazwa na malaika, sasa tunajua hilo ni nini. Hiyo ndiyo sheria, ambayo ilithibitika kuwa ya kuaminika, na kila uasi au kutotii kulipokea adhabu ya haki.

Tutawezaje kuponyoka tusipojali wokovu mkuu namna hii? Ulitangazwa mwanzoni na Bwana, maana yake ni Yesu, na ulishuhudiwa kwetu na wale waliowasikia mitume, huku Mungu naye akishuhudia kwa ishara na maajabu na miujiza mbalimbali na kwa karama za Roho Mtakatifu zilizogawanywa kulingana na mapenzi yake. Kwa hivyo, kwa upande wa muktadha wa fasihi, Waebrania 1, 1 hadi 2, 4 ni kitu kimoja. Mwana ni bora sana kuliko manabii na malaika wa Agano la Kale walioleta neno la Mungu, hasa wakati sheria inapoonekana.

Kwa hivyo, injili ni muhimu zaidi kuliko sheria. Msinielewe vibaya. Sheria na injili vimevuviwa na Mungu kwa usawa na ni maneno yake yenyewe.

Lakini kama sheria ingeleta hukumu, mwandishi anasema, ingekuwaje ikiwa tungemwacha Mungu aliye hai? Anachosema baadaye ni kwamba Mungu wetu ni moto ulao. Kuna maana gani? Muktadha wa kihistoria ni upi? Tumefanyia kazi muktadha wa fasihi kwa uangalifu sana, angalau kwa ujumla. Muktadha wa kihistoria: Waebrania imeandikwa kwa ajili ya wanaodai kuwa Wakristo Wayahudi wanaoteswa, na tunapaswa kuwa na huruma kwao kwa kuwa, ili kumwacha Yesu na kurudi kwenye Uyahudi, shinikizo linaweza kuwa juu yao.

Usifanye hivyo, mwandishi anasema, mara moja. Kwa kuwa Ukristo huu mkuu katika sura ya kwanza unatumika katika sura ya pili kwenye nne, usifanye hivyo. Kufanya hivyo ni kujiua kiroho.

Yesu ndiye mpatanishi, mpatanishi pekee wa agano jipya, ambalo utalisema baadaye katika Waebrania zaidi ya mara moja, kama ilivyoahidiwa katika Yeremia 31. Kumgeuka ni kugeuka kutoka injili ya kweli na kuingia ghadhabu ya Mungu. Huu ni angalau muhtasari wa jumla wa Waebrania.

Katika mihadhara yetu ijayo, Bwana akipenda, tutaendelea kufikiria kuhusu uungu wa Kristo kutoka katika kifungu hiki kikubwa, tukiona uthibitisho tano mkuu wa kihistoria, na kisha tutauthibitisha kwa kuangalia vifungu vingine vya Kikristo kwa kila

hoja. Bwana awabariki, na asante kwa umakini wako mzuri.

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Kikristo. Hii ni kipindi cha 12, Mfumo, Kuzaliwa na Bikira, Luka 2, Mathayo 1, na Uungu wa Kristo, Waebrania 1.